

gemeente
Goeree-Overflakkee

BEZUINIGINGSPLAN 2014 - 2017

Bezuinigingsplan 2014 - 2017

“Zonder gemeenschappelijk gedeelde en wijd veranderde morele waarden en verplichtingen zullen noch de wet, noch democratisch bestuur, noch zelfs de markteconomie goed functioneren.”

Václav Havel (1936 – 2011) schrijver, dissident en politicus

Versie: **1.4 definitief**

Datum: **21 oktober 2013**

Voorwoord

Geachte raad, beste lezer,

Het valt niet mee om als kersvers bestuur van onze prachtige gemeente zo kort na de start geconfronteerd te worden met een zware bezuinigingsopdracht. U en ik hadden dat graag anders gezien. Maar de huidige economie, de opstomende decentralisatie van overheidstaken en een groot scala van taken die de gemeente Goeree-Overflakkee op het bord heeft, laten een harde werkelijkheid zien. Een werkelijkheid die het gemeentebestuur dwingt om moeilijke keuzes te maken.

Voor u ligt een voorstel met een pakket suggesties om per 2016 een zware bezuinigingsopdracht van 13 miljoen euro op een begroting van 106 miljoen in te vullen. Dit document bevat de resultaten van maanden hard werken door ambtenaren, adviseurs, collegeleden en raadsleden. Een naar mijn idee evenwichtig pakket aan bezuinigingsvoorstellen ligt voor u, gebaseerd op de kaders die de raad van de gemeente Goeree-Overflakkee in zijn opdracht heeft gesteld.

De realiteit gebiedt ons om te onderkennen dat dit voorstel niet alleen eenvoudige aanpassingen bevat, maar ook een aantal ingrijpende maatregelen. Maatregelen die groepen mensen in meer of mindere mate zullen raken. Het is pijnlijk te constateren dat we daar met zijn allen niet aan ontkomen.

Ik ben er echter van overtuigd dat de gemeenteraad de voorstellen uiterst zorgvuldig zal afwegen. Daarom wens ik alle leden van de raad namens het college van burgemeester en wethouders veel wijsheid toe bij deze moeilijke opgave.

Marnix Trouwborst
Wethouder financiën

Samenvatting

Begin 2013 werd het gemeentebestuur geconfronteerd met tekorten op de begroting. Om te voorkomen dat de gemeente Goeree-Overflakkee onder toezicht van de provincie wordt gesteld, moet de gemeente een sluitende begroting per 2016 kunnen overleggen. Om dit te realiseren dient structureel 13 miljoen op de begroting van 106 miljoen te worden bezuinigd. Hiertoe werd een driesporenstrategie ontwikkeld.

De eerste twee sporen omvatten het doorlichten van de boekhouding, de besparing op wettelijke taken en het benutten van *quick wins*. Deze twee sporen leverden 5 miljoen op welk bedrag werd ingeboekt in de begroting 2014. Omdat de raad een miljoen extra wil reserveren voor het ontwikkelen van nieuwe beleid moest nog 8 miljoen worden gevonden. Omdat het niet mogelijk bleek dit slechts te halen uit autonome taken zoals in aanvang bedoeld, kreeg het college groen licht om in spoor 3 nu ook buiten de uitgaven voor autonome taken te zoeken naar bezuinigingsruimte.

In dit document staan 73 bezuinigingsvoorstellen. De voorstellen sluiten aan bij de thema's uit het coalitieakkoord, en zijn ingedeeld conform een viertal 'knoppen', namelijk wettelijke en autonome taken, bedrijfsvoering en belastingen. Met de voorstellen in dit document voldoet het college van burgemeester en wethouders aan de opdracht van de gemeenteraad om een besparingspotentieel van de resterende 8 miljoen te vinden per 2016. Een aantal voorstellen genereert reeds in eerdere boekjaren een bezuiniging.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1
2. Opdracht en aanpak 2
Thema's 3
Overwegingen 3
3. Resultaten en voorstellen 5
4. Spoor 3 knop wettelijke taken 7
5. Spoor 3 knop autonome taken 12
6. Spoor 3 knop bedrijfsvoering 20
7. Spoor 3 knop belastingen 32

Leeswijzer

In **hoofdstuk 1** vindt u de inleiding van dit document met bezuinigingsvoorstellen. **Hoofdstuk 2** bevat meer informatie over de opdracht en de aanpak om te komen tot de voorstellen. **Hoofdstuk 3** geeft een overzicht van de bezuinigingsmogelijkheden. De **hoofdstukken 4 tot en met 7** bevatten de gedetailleerde uitwerkingen van de bezuinigingsvoorstellen.

1. Inleiding

De gemeente Goeree-Overflakkee werd kort na de start in 2013 geconfronteerd met een stevig begrotingstekort. In de daarop volgende maanden ontstond er meer duidelijkheid over de hardheid van de begrotingscijfers. Het tekort ontwikkelde zich uiteindelijk tot een bedrag van € 13 miljoen structureel. Het college van burgemeester en wethouders heeft de gemeenteraad, in de aanloop naar de Kadernota 2014, meerdere keren geïnformeerd over de moeilijke financiële situatie en de bezuinigingsopgave die daarmee was ontstaan.

De gemeente sprak met de provinciale toezichthouder af dat de begroting met ingang van 2016 weer in evenwicht zal zijn. Als de gemeente Goeree-Overflakkee hier niet aan voldoet, dan zal de gemeente onder preventief toezicht worden geplaatst.

Met dit bezuinigingsplan worden maatregelen aan de gemeenteraad voorgelegd om te komen tot een structureel sluitende begroting per 2016 en daarmee tot een duurzaam gezonde gemeentelijke financiële huishouding.

De omvang van het begrotingstekort in relatie met de omvang van de gemeentebegroting van € 106 miljoen maakt duidelijk dat ook de politiek-bestuurlijke wensen en ambities die golden bij de start van de gemeente Goeree-Overflakkee opnieuw tegen het licht gehouden moeten worden. Het realiseren van dezelfde doelstellingen met een verlaging van ruim 10% van de beschikbare middelen is niet mogelijk en vraagt om het maken van keuzes.

Het college is zich ervan bewust dat het voorgelegde pakket aan bezuinigingsmaatregelen een pijnlijke ingreep betekent in de bestaande relaties, ondersteuning en zorgverstrekkingen, stimuleringsactiviteiten en dergelijke. Net als het Rijk ontkomt de gemeente er echter niet aan om invulling te geven aan de veranderende rol en plaats in de maatschappij. In de laatste troonrede is dit aangeduid als participatiemaatschappij. Ook om die reden wil de gemeente de inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden betrekken in de uitvoering van de voorstellen die de raad kiest. Daarnaast zal in voorkomende gevallen daar waar nodig ondersteuning c.q. begeleiding worden aangeboden voor het kunnen realiseren van de bezuinigingsdoelstellingen.

2. Opdracht en aanpak

Het bezuinigingsproces is door het college opgestart met het zoeken naar de *quick wins*; de bezuinigingsvoorstellen die snel geld opleveren. Aansluitend is een strategie bedacht door het volgen van drie sporen, te weten:

Spoor 1 Het doorlichten van de boekhouding, resultaten financiële techniek.
Spoor 2 Het zoeken naar bezuinigingen op verplichte (wettelijke) taken.
Spoor 3 Het zoeken naar bezuinigingen op niet-verplichte (autonome) taken.

Met de vaststelling van de Kadernota 2014 heeft de gemeenteraad al ingestemd met een pakket aan bezuinigingsmaatregelen met een waarde van € 5 miljoen, afkomstig uit de sporen 1 en 2, inclusief de *quick wins*. Die vastgestelde bezuinigingen bij de Kadernota zijn verwerkt in de begroting 2014. De raad heeft voorts aangegeven een miljoen extra te willen reserveren voor het ontwikkelen van nieuw beleid. De bezuinigingsopgave komt hierdoor uit op een totaal van € 13 miljoen. Er moest dus in totaal nog 8 miljoen in Spoor 3 aan bezuinigingsmogelijkheden gevonden worden.

Uit het doorrekenen van de gemeentebegroting op basis van het coalitieakkoord bleek al snel dat het bezuinigen van de resterende 8 miljoen op louter autonome taken niet haalbaar was. Daarom werd de oorspronkelijke strategie ten aanzien van spoor 3 gewijzigd. De gemeenteraad gaf het college de aangepaste zoekopdracht om in spoor 3 een brede aanpak te volgen die bestaat uit vier ‘knoppen’ met bijbehorende richtingsbedragen:

Tabel 1: bezuinigingsdoelstellingen

Knop	Bezuinigingsdoelstelling
Wettelijke taken	2 miljoen
Autonome taken	1 miljoen
Belastingen	trendmatig
Bedrijfsvoering	5 miljoen

Hierbij werd opgemerkt dat deze bedragen kunnen fluctueren aan de hand van de gevonden mogelijkheden.

Tijdens de zoektocht naar bezuinigingsmogelijkheden in spoor 3 heeft het college ook gebruik gemaakt van bezuinigingsideeën die zij ontving van inwoners en personeel. Ook werd, naast de al eerder ingestelde vacaturestop, een algehele bestedingsstop ingesteld.

De kaders voor het opstellen van de begroting en het bezuinigingsplan 2014 - 2017 worden primair bepaald vanwege de door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten bij de Kadernota 2014 en het coalitieakkoord.

Thema's

Het college neemt de verantwoordelijkheid voor het weer in balans brengen van de financiële huishouding van de gemeente. Voor het verkrijgen van provinciale goedkeuring op de gemeentebegroting 2014 is het nodig dat aangetoond wordt dat deze balans met ingang van 2016 gerealiseerd is. Hiertoe heeft het college ingrijpende keuzes moeten maken over bestaand en nieuw beleid. Het voorgestelde pakket aan concrete bezuinigingsvoorstellen is zoveel mogelijk afgestemd met het coalitieakkoord. Dit akkoord bestaat uit vier hoofdthema's, namelijk:

Leefbaarheid	Een fijne en veilige woon- en leefomgeving met mogelijkheden om te sporten, cultuur te beleven, bereikbaarheid van voorzieningen, ondersteuning van initiatiefrijke burgers en verenigingen.
Aandacht voor jong en oud	Werken aan maatwerk in de Wmo, goede zorg en onderwijs, en een eerlijk sociaal beleid.
Versterken van de economie	Het promoten van de specifieke karakteristieken van het eiland, bijvoorbeeld voor het produceren van duurzame energie, een vernieuwende visserijsector en eilandbrede recreatie.
Burger, Bestuur en Financiën	Van de samengevoegde ambtelijke organisatie een geoliede machine maken die naar de burger luistert; en de financiën op orde heeft.

Overwegingen

Gelet op het bovenstaande heeft het college voor het invullen van de financiële bezuinigingsopgave het volgende overwogen:

Economische ontwikkeling

Essentieel is dat de economie van de gemeente blijvend wordt versterkt, zoals het prioriteit geven aan de verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie. Hierbij is de verwachting dat de versterking van de economie op het eiland, bijvoorbeeld door

meer werkgelegenheid, een positief effect kan hebben op één of meerdere thema's uit het coalitieakkoord.

Zorg

Daarnaast is belangrijk dat de doelgroepen die extra zorg en aandacht nodig hebben zoveel mogelijk worden ontzien.

Belastingen

Zo is er ook niet voor gekozen om de belastingdruk, behoudens het toepassen van een verhoging voor inflatie, per huishouden te verhogen. Een ieder wordt in meer of mindere mate geconfronteerd met het bezuinigingsbeleid van de Rijksoverheid. Wel wordt gekeken naar de hoogte van de tarieven voor de dienstverlening op basis van het profijtbeginsel. In het bezuinigingspakket is een voorstel opgenomen om te komen tot een verhoging van de toeristenbelasting (met ingang van 2016) voor het kunnen in stand houden van recreatieve voorzieningen.

Leefbaarheid

De keerzijde van het voorgaande is dat een belangrijk deel van de bezuinigingsvoorstellen betrekking heeft op het thema leefbaarheid.

Overig

Verder zal voor de nabije toekomst in algemene zin een pas op de plaats gemaakt worden op het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe projecten en investeringen. Het minder beschikbaar hebben van middelen betekent ontegenzeggelijk dat de bestaande verwachtingen en ambities neerwaarts bijgesteld moeten worden.

3. Resultaten en voorstellen

Voor het verkrijgen van een compleet beeld zijn de eerdere bezuinigingen bij de Kadernota vertaald naar de hoofdthema's van het coalitieakkoord. In Tabel 2 is de totale bezuinigingsopgave weergegeven.

Tabel 2: Totale bezuinigingsopgave

Hoofdthema coalitieakkoord	Leefbaar-heid	Jong en oud	Economie	Org./Fin	Totaal
Quick wins	186.000	1.219.000	10.000	1.359.000	2.774.000
Spoor 2 - wettelijke taken	1.076.000	655.000	0	495.000	2.226.000
Totaal tot aan Kadernota	**1.262.000**	**1.874.000**	**10.000**	**1.854.000**	**5.000.000**
Spoor 3 - knop wettelijke taken	110.000	485.000	0	225.000	820.000
Spoor 3 - knop autonome taken	2.292.000	282.000	0	220.000	2.794.000
Spoor 3 - knop bedrijfsvoering				3.411.000	3.411.000
Spoor 3 - knop belastingen				423.000	423.000
Totaal	**3.664.000**	**2.641.000**	**10.000**	**6.133.000**	**12.448.000**

Uit dit overzicht blijkt dat de oorspronkelijke opdracht voor het dichten van het begrotingstekort van 8 miljoen nog niet is gehaald. Er is een tekort van € 552.000.

De opbrengsten uit spoor 3 worden, na eliminatie van het deel dat al op voorhand is meegenomen in de nieuwe begroting voor 2014, ingezet voor dekking van het begrotingstekort. Hiermee wordt bereikt dat het begrotingsresultaat afgezet kan worden tegen het bezuinigingsresultaat, bovendien kan dan het restant benodigde bezuinigingsbedrag exact bepaald worden voor het begrotingsjaar 2016. In Tabel 3 is het bezuinigingsresultaat in verbinding gebracht met het begrotingsresultaat.

Tabel 3: bezuinigingsresultaat spoor 3 versus begrotingsresultaat

Opbrengst Spoor 3	Leefbaar-heid	Jong en oud	Economie	Org./Fin	Totaal
In de begroting al verwerkt:					
Knop wettelijke taken		22.000		214.000	236.000
Knop autonome taken		22.000			22.000
Knop bedrijfsvoering				281.000	281.000
Knop belastingen				173.000	173.000
Totaal	**0**	**44.000**	**0**	**668.000**	**712.000**
Totaal Spoor 3	2.402.000	767.000	0	4.279.000	7.448.000
Nog beschikbaar voor dekking					**6.736.000**
Begrotingsresultaat					**7.493.000**
Tekort					757.000

Het bezuinigingstekort van € 552.000 is door het begrotingsresultaat opgelopen tot een tekort van € 757.000. Voorgesteld wordt dit tekort als volgt te dekken:

1. Aanwenden van het nog niet ingevulde budget voor nieuw beleid met ingang van 2014. € 100.000
2. Hogere rijksbudgetten voor het verstrekken van sociale uitkeringen WWB, IOAW, IOAZ en BBZ. In de programmabegroting 2014 is hiermee nog geen rekening gehouden. Voordeel met ingang van 2014. € 150.000
3. Vrijval gereserveerde vacatureruimte budget (Kadernota), met ingang van 2016 tot een bedrag van € 507.000. € 507.000

Het begrotingstekort voor 2017 is ten opzichte van 2016 € 118.000 nadeliger en kan worden gedekt door voorziene besparingen in de bedrijfsvoering.

De maatregelen uit spoor 3 worden in de volgende hoofdstukken per onderdeel (per knop) weergegeven. Binnen elke knop zijn de voorstellen weer gesorteerd op de thema's uit het coalitieakkoord. In elk kader ziet u overzichtelijk onder welke knop en welk thema het bezuinigingsvoorstel valt, wat het bezuinigingspotentieel is en een toelichting met de vermelding per wanneer de maatregel een besparing op kan leveren.

4. Spoor 3 knop wettelijke taken

In de hoofdstuk treft u de voorstellen met bezuinigingsmaatregelen die vallen onder de Knop wettelijke taken. Het totaal van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen onder de knop wettelijke taken bedraagt **€ 819.700**. In Tabel 2 is dit afgerond op € 820.000.

Beëindiging externe ondersteuning welstandstoetsing

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
1	**Wettelijke taken**	**Leefbaarheid**	**Beëindiging externe ondersteuning welstandstoetsing**	**85.000**
Kosten welstand zullen worden doorberekend aan de aanvragers. Op grond van het coalitieakkoord wordt vervolgens bezien of de welstandstoetsing nog volledig extern moet plaatsvinden. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.				

Verminderde inkoop externe training crisisorganisatie

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
2	**Wettelijke taken**	**Leefbaarheid**	**Verminderde inkoop externe training crisisorganisatie**	**25.000**
De crisisorganisatie wordt op grond van het onderzoeksrapport van de commissie Bruinooge herzien. De gemeentelijke crisisbeheersing wordt in de nieuwe setting in vier hoofdprocessen ondergebracht. De tendens in crisisbeheersingsland is dat er meer uitvoerende taken/werkzaamheden georganiseerd worden door externe (deskundige) organisaties en aan de inwoners zelf in het kader van het stimuleren van de zelfredzaamheid. Dit zal de komende jaren zijn beslag gaan krijgen. Het aantal medewerkers in de crisisorganisatie zal ook afnemen. De komende jaren (2014 en 2015) zullen worden gebruikt om de nieuwe gemeentelijke crisisorganisatie tot een acceptabel (kwaliteits-)niveau op te leiden. De training en opleiding van de crisisorganisatie kunnen dan vanaf 2016 minder omvangrijk zijn. De jaren 2014 en 2015 zullen worden gebruikt om na te gaan hoe hieraan op een creatieve en verantwoorde wijze invulling kan worden gegeven. Dit kan leiden tot een besparing op de inkoop van externe training. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.				

Aanpassen van het budget voor LZN

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
3	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Aanpassen van het budget voor slachtofferhulp**	**11.000**

Dit betreft de coördinatiekosten voor het Lokaal Zorg Netwerk (LZN). Het budget kan met dit bedrag verlaagd worden door afspraken over de maximale belasting van de hulpverleners (caseload) te maken. Een alternatief wordt momenteel reeds besproken met woningcorporaties: deze hebben ook een rechtstreeks financieel belang bij een goed functionerend LZN en zouden dit bedrag kunnen bijdragen in de kosten, vanuit hun verplichting om jaarlijks geld in een aantal maatschappelijke en sociale doelen te steken. Gesprekken hierover worden op korte termijn gestart. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Harmoniseren en reduceren in aantal schoolgebouwen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
4	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Harmoniseren en reduceren in aantal schoolgebouwen**	**25.000**

In het kader van effectief benutten van bestaande schoolaccommodaties is deze bezuiniging ingeboekt met inachtneming van de wettelijke kaders. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Vervoerskosten schoolbezoek

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
5	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Vervoerskosten schoolbezoek**	**75.000**

Dit voorstel heeft betrekking op de invoering van een eigen bijdrage op sommige vervoersstromen in het leerlingenvervoer. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Verlagen budget woonvoorzieningen (Wmo)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
6	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Verlagen budget woonvoorzieningen (Wmo)**	**20.000**

Dit betreft het budget voor woningaanpassingen Wmo. In dit budget wordt jaarlijks rekening gehouden met enige bijzondere en daardoor kostbare noodzakelijke woningaanpassingen. De kans hierop is statistisch niet zo groot, maar het financiële effect als zij zich voordoen is aanzienlijk, vandaar dat dit enigszins wordt meegenomen. Het budget kan worden teruggezet naar een niveau waarop minder met deze excessen rekening wordt gehouden, risico is dan wel dat in de rekening overschrijdingen plaatsvinden, aangezien het een open einde regeling blijft. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Verlagen budget vervoersvoorzieningen (Wmo)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
7	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Verlagen budget vervoersvoorzieningen (Wmo)**	**30.000**

Betreft het budget voor vervoersvoorzieningen, met name voor scootmobielen. In dit budget wordt jaarlijks rekening gehouden met enige bijzondere en daardoor kostbare noodzakelijke voorzieningen. De kans hierop is statistisch niet zo groot, maar het financieel effect als ze zich voordoen aanzienlijk, vandaar dat dit enigszins wordt meegenomen. Het budget kan worden teruggezet naar een niveau waarop minder met deze excessen rekening wordt gehouden, risico is dan wel dat in de rekening overschrijdingen plaatsvinden, aangezien het een open einde regeling blijft. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Efficiëntievoordeel bij aanbesteden diverse vervoersstromen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
8	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Efficiëntievoordeel bij aanbesteden diverse vervoersstromen**	**100.000**

Heeft betrekking op de bekostiging van diverse vormen van doelgroepenvervoer, namelijk leerlingenvervoer, Wmo-vervoer en vervoer dagbesteding. Deze zijn tot op heden steeds apart aanbesteed. Door na afloop van de huidige contracten een gecombineerde aanbesteding op te zetten, is een besparing reëel. Het genoemde bedrag is een aanname, maar lijkt zeker realistisch. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Huisvesting consultatiebureaus CJG (12->5)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
9	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Huisvesting consultatiebureaus CJG. (12->5)**	**30.000**

Betreft de huisvestingslasten van de consultatiebureaus. In sommige kernen staat zowel de kwaliteit van de locatie als het aantal bezoekers van het consultatiebureau ter discussie. Aangestuurd wordt op indikking, waarbij ouders uit sommige kernen in de toekomst naar een bureau in een naastgelegen kern moeten gaan. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Verlagen budget Hulp bij Huishouden

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
10	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Verlagen budget Hulp bij Huishouden**	**150.000**

Betreft de kosten voor hulp bij het huishouden. In 2013 is een start gemaakt met een lichte verscherping van de indicatiestelling, waardoor her en der op indicaties een kwartiertje of half uurtje wordt bespaard. De ontwikkeling van het budget in de lopende rekening geeft aanleiding om voor volgende jaren de te verwachten uitgaven met dit bedrag neerwaarts bij te stellen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Bureau leerplicht in gemeentehuis vestigen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
11	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Bureau leerplicht in gemeentehuis vestigen**	**22.000**

Dit voorstel betreft huisvestingskosten voor de medewerkers leerplicht. Deze medewerkers van de afdeling maatschappelijke zaken hebben hun werkplek niet in het gemeentehuis maar in De Dillenburg, het pand waar het CJG gevestigd is. Door deze keuze verloopt de wisselwerking met de anderen functies in het CJG optimaal. In het gemeentehuis zou door interne herschikking voor deze drie medewerkers (2,2 fte) een werkplek gecreëerd kunnen worden, waardoor de kosten van huur en andere facilitaire zaken vrijvallen. Er is dan geen automatisch contact meer met de andere functies in het CJG, maar deze bevinden zich op loopafstand zodat met wat goede wil er toch zeer frequent afstemming kan plaatsvinden. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016

Het bijstellen van de subsidie voor vluchtelingenwerk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
12	**Wettelijke taken**	**Jong en oud**	**Het bijstellen van de subsidie voor vluchtelingenwerk**	**22.000**

Dit voorstel behelst de inkoop van ondersteuning aan nieuwkomers/statushouders door Vluchtelingen Werk Nederland (VWN). Met het management van VWN zijn recent gesprekken gevoerd over wijzigingen in de bekostigingsafspraken, welke leiden tot een structurele besparing van genoemd bedrag, zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening. Deze bezuiniging is reeds opgenomen in de begroting van 2014

Stopzetten bijdrage aan de fracties van politieke partijen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
13	**Wettelijke taken**	**Organisatie en financiën**	**Stopzetten bijdrage aan de fracties van politieke partijen in kosten ondersteuning**	**15.700**

Het presidium heeft onlangs ingestemd met het voorstel om het budget voor de fractievergoedingen van politieke partijen vanaf 2014 geheel op nul te zetten. Eén en ander moet formeel nog door de raad worden goedgekeurd. Deze bezuiniging is reeds voor € 5.000 (30% waarmee het presidium eerder dit jaar heeft ingestemd) opgenomen in de begroting van 2014

Besparen op structuur- en bestemmingsplannen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
14	**Wettelijke taken**	**Organisatie en financiën**	**Besparen op structuur- en bestemmingsplannen**	**110.000**

De begrotingspost voor uitgaven aan stedenbouwkundige adviseurs voor het opstellen van bestemmingsplannen bedroeg het totaal van de ramingen van de voormalige gemeenten in 2012. Deze begrotingsposten waren relatief hoog omdat de gemeenten een inhaalslag maakten in het vaststellen van bestemmingsplannen. Ook werd hier een aantal bestuurlijke wensen van de voormalige colleges mee gefinancierd. Door een efficiëntere inzet van middelen en een meer faciliterende opstelling van de gemeente kan op deze uitgaven worden bespaard. Deze bezuiniging is reeds opgenomen in de begroting van 2014

Bijstellingen raming omgevingsvergunning

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
15	**Wettelijke taken**	**Organisatie en financiën**	**Bijstellingen raming omgevingsvergunning**	**99.000**

De ramingen in de huidige begroting hebben betrekking op een aantal kosten uit de voormalige gemeenten waarop thans geen uitgaven meer plaatsvinden (onder andere de beeldbank van de voormalige gemeente Goedereede, de aankoop van materialen, de inhuur van extern deskundig advies, startersleningen, het onderhoud van machines etc.). Deze bezuiniging is reeds opgenomen in de begroting van 2014

5. Spoor 3 knop autonome taken

In de hoofdstuk treft u de voorstellen met bezuinigingsmaatregelen die vallen onder de Knop autonome taken. Het totaal van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen onder de knop autonome taken bedraagt **€ 2.793.800**. In Tabel 2 is dit afgerond op € 2.794.000

Tarieven haven Middelharnis kostendekkend

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
16	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Tarieven haven Middelharnis kostendekkend**	**50.000**
Voorgesteld wordt een ingroeimodel toe te passen voor de verhoging van de mate van kostendekkendheid van het tarief. Dit voorstel levert in 2014 een bezuiniging van € 18.000 op, in 2015 € 36.000 en vanaf 2016 € 50.000.				

Stopzetten van de bijdrage voor boombehoud aan het Waterschap

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
17	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Stopzetten van de bijdrage voor boombehoud aan het Waterschap**	**40.800**
Er is tussen het Waterschap en de gemeente overeengekomen om in het kader van de ruilverkaveling een bijdrage te leveren in het boombehoud. Deze vergoeding is al langer verstrekt dan de contractuele periode van tien jaar. De bijdrage kan dus per 2014 worden gestopt.				

Investeren en besparen openbare verlichting

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
18	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Investeren en besparen openbare verlichting**	**85.000**
Door in de nacht het aantal lichtpunten van de openbare verlichting in de gemeente met de helft te verminderen, is een investering van circa € 1 miljoen nodig. Bij een afschrijving van 10 jaar kost dit € 100.000 jaarlijks. Deze maatregel levert de gemeente een besparing op in de energiekosten van € 185.000 jaarlijks. Per saldo een bezuiniging van € 85.000. Bij deze maatregel dient het gebruik van (duurzame) ledlampen te worden meegenomen. Er moet nog een nadere uitwerking komen waarin vermeldt wordt welke gebieden in aanmerking komen voor deze bezuiniging. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.				

Bijdrage kosten openbare toiletten en urinoirs stopzetten

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
19	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Bijdrage kosten openbare toiletten en urinoirs stopzetten**	**4.000**

Binnen de gemeente zijn een aantal openbare toiletten en urinoirs aanwezig. Voorgesteld wordt om de bijdrage in de kosten van de toiletten en urinoirs stop te zetten. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Beëindigen bekostiging dierenverblijven in Nieuwe-Tonge en Sommelsdijk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
20	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Beëindigen bekostiging dierenverblijven in Nieuwe-Tonge en Sommelsdijk**	**15.000**

Op twee locaties in de gemeente is een dierenverblijf aanwezig. In overweging wordt gegeven om de bekostiging van de dierenverblijven te beëindigen, waardoor de kosten voor de gemeente wegvallen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Het korten van subsidies voor musea

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
21	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Het korten van subsidies voor musea**	**16.800**

Het streekmuseum Goeree-Overflakkee, het Ouddorps Raad- en Polderhuis en Historische vereniging De Motte krijgen een subsidie. Vermindering van de subsidie kan een prikkel opleveren om zich meer als cultureel ondernemer op te stellen en alternatieve fondsen te werven. Deze instellingen moeten dan alert zijn op de kans op financiële problemen, terwijl zij wellicht minder activiteiten kunnen ondernemen. Het verminderen van de subsidies levert de gemeente een besparing op. De maatregel leidt in 2014 tot een bezuiniging van € 5.500, in 2015 € 11.000 en in 2016 tot een bezuiniging van € 16.800.

Het verlagen van de subsidie aan de Molenstichting

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
22	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Het verlagen van de subsidie aan de Molenstichting**	**22.000**

Het met € 22.000 verminderen van de subsidie van thans ca. € 90.000 kan de stichting stimuleren om andere bronnen van inkomsten aan te boren en een ondernemender profilering te kiezen. Deze besparing mag de instandhouding van de molens niet in gevaar brengen. Minder budget voor onderhoud kan immers leiden tot verminderd functioneren en/of verval van molens. De molens behoren tot het culturele erfgoed en hebben een toeristische en daarmee economische betekenis. Verlaging van de subsidie kan leiden tot financiële zorgen bij de molenstichting, die mede op initiatief van de gemeente is opgericht. Bij opheffing van de molenstichting vervallen de molens in eigendom aan de gemeente. De maatregel leidt in 2014 tot een bezuiniging van € 7.000, in 2015 € 14.000 en in 2016 tot een bezuiniging van € 22.000.

Stopzetten bijdrage aan het Erfgoedhuis

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
23	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Stopzetten bijdrage aan het Erfgoedhuis**	**5.000**

De voormalig gemeenten Goedereede en Middelharnis betaalden voor monumenteigenaren het abonnement op de Monumentenwacht. De voormalige gemeente Goedereede vergoedde ook nog een deel van de periodieke onderhoudsinspectie. Dit was om preventief onderhoud en daarmee behoud van monumenten te stimuleren. In de afweging voor grote bezuinigingen ligt het voor de hand om deze kleine bijdrage te staken. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Harmoniseren van het accommodatiebeleid

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
24	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Harmoniseren van het accommodatiebeleid**	**350.000**

De gemeente heeft meer dan 200 gebouwen in eigendom. Sommige daarvan zijn in gebruik voor gemeentelijke functies, sommige voor welzijns- en culturele instellingen, andere worden aan particulieren verhuurd en een aantal staat leeg, zoals de voormalige gemeentehuizen. Door panden die niet voor de gemeentelijke beleidsdoelstelling nodig zijn of leeg staan af te stoten, door de gebouwen efficiënter te gebruiken (bezettingsgraad verhogen) en door kritisch naar huurprijzen te kijken, kan voordeel worden behaald. Er moet rekening worden gehouden dat deze maatregel op weerstand zal stuiten bij de huidige gebruikers van de panden. Op basis van een globale inschatting is het reëel om € 350.000 (ca. 15%) te bezuinigen op deze post. De uitwerking en de daarmee samenhangende besparing neemt de komende twee á drie jaar in beslag. De eerste drie jaar zal circa 1 fte extra nodig zijn (intern in te vullen). Daarna kan de formatie naar de huidige sterkte worden teruggebracht, afhankelijk van het eindbeeld dat in de komende periode wordt geschetst. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Bijdrage aan zorgbudgetten onderwijs verlagen met 25%

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
25	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Bijdrage aan zorgbudgetten onderwijs verlagen met 25%**	**22.500**

Scholen ontvangen momenteel per schooljaar € 20 per kind voor zorgtaken. Een korting hierop van 25% (dus naar € 15) is acceptabel. Alternatieven zijn niet echt voorhanden, het onderwijsveld heeft geen financiële ruimte om dit zelf te compenseren. Het verlagen van de bijdrage levert een besparing op. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Stoppen subsidie Christelijke Bibliotheek te Dirksland

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
26	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Stoppen subsidie Christelijke Bibliotheek te Dirksland**	**1.800**

Betreft structurele subsidie. Deze besparing kan worden ingeboekt: De bibliotheek in Dirksland heeft zelf te kennen gegeven tot opheffing over te gaan. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Het verminderen van subsidies aan verenigingen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
27	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Het verminderen van subsidies aan verenigingen**	**750.000**

Het betreft structurele subsidies ter algemene ondersteuning van het lokale verenigingsleven, gericht op instandhouding. Deze wijze van subsidiëring is niet meer van deze tijd, deze subsidiemiddelen dienen gerichter te worden ingezet op de realisering van andere gemeentelijk doelen, bijvoorbeeld op het terrein van sport en preventieve volksgezondheid. Een bezuiniging op dit budget opnemen is realistisch. Verenigingen kunnen dit opvangen door contributieverhoging of andere vormen van fondsenwerving. In 2014 kan € 150.000 worden ingeboekt als bezuiniging. Met ingang van 2016 kan nog eens € 600.000 extra worden ingeboekt, waardoor de totale bezuinigingsmaatregel € 750.000 oplevert per 2016.
Nieuw beleid wordt ontwikkelt voor het ondersteunen van verenigingen die een bijdrage leveren aan gemeentelijke doelstellingen op maatschappelijk terrein. Uit het beschikbaar gestelde budget van €1 miljoen voor nieuw beleid wordt hiervoor € 400.000 gereserveerd.

Beplanting onderhoudsarm en goedkoper

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
28	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Beplanting onderhoudsarm en goedkoper**	**50.000**

Binnen de post openbaar groen zullen nieuwe plantmaterialen, planten en dergelijke spaarzaam aangekocht kunnen worden. Ook de aankoop van ander materiaal en materieel zal tot een minimum kunnen worden beperkt. Dit kan de invulling vormen van de taakstellende bezuiniging van € 50.000. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Besparing op onderhoud en vervanging verkeersmaatregelen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
29	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Besparing op onderhoud en vervanging verkeersmaatregelen**	**15.000**

Op deze post worden markeringen, verkeersborden en dergelijke uitgevoerd en aangekocht. De verkeersborden zullen niet meer planmatig, maar veel meer ad-hoc en incidenteel worden vervangen, als blijkt dat de reflectie van de borden onder de minimum norm is gekomen. De besparing van € 15.000 is dan taakstellend. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Reduceren van de subsidie aan muziekscholen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
30	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Reduceren van de subsidie aan muziekscholen**	**50.000**

Uit dit budget wordt aan drie muziekscholen en een theaterschool (expressie en toneel) subsidie verleend. De bezuiniging kan worden gebruikt om de drie muziekscholen tot samengaan te stimuleren, hetgeen waarschijnlijk efficiencyvoordelen oplevert. Ook kan dit een stimulans zijn voor alternatieve fondsenwerving. De gevolgen voor het muziekonderwijs, zoals afnemend volume of kwaliteit er van, werkgelegenheid in muziekonderwijs en risico op verschraling op dit culturele terrein moeten dan nader beschouwd worden. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2015.

Verlagen exploitatiesubsidie zwembaden

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
31	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Verlagen exploitatiesubsidie zwembaden**	**200.000**

De zwembaden vinden in deze maatregel een stimulans om zeer kritisch naar de kosten en naar mogelijk nog niet gerealiseerde opbrengstmogelijkheden te kijken. Deze bezuinigingsmaatregel kan het voortbestaan van de zwembaden op termijn onder grote druk zetten. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Verminderen van de activiteiten in kunst en cultuur

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
32	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Verminderen van de activiteiten in kunst en cultuur**	**40.000**

Het betreft de middelen voor cultuureducatie, cultuurparticipatie en het cultureel programma Diekhuus. Hieronder vallen budgetten (cofinanciering) voor combinatiefunctionarissen, cultuurnetwerker en cultuurcoach. Deze vorm van bezuinigen leidt potentieel tot het wegvallen van de bijdragen van Rijk en provincie. Bezuinigen op deze budgetten is mogelijk, maar hierbij moet zorgvuldig gekozen worden om verschraling in het culturele en kunstzinnige aanbod binnen de gemeente te voorkomen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Beëindigen subsidie bibliotheekwerk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
33	**Autonome taken**	**Leefbaarheid**	**Beëindigen subsidie bibliotheekwerk**	**574.000**

Dit voorstel betreft de bekostiging van de openbare bibliotheek, zowel voor de grote vestiging als voor de diverse leespunten. In een eerder spoor is al een bezuiniging opgenomen, die opgevangen zou moeten worden door ingrepen in de bedrijfsvoering van de bibliotheek. Het beëindigen van de gehele subsidie leidt tot sluiting van alle vestigingen en leespunten. Dit zal met name jonge kinderen en ouderen treffen, welke als meest intensieve gebruikers bekend staan. Zij vallen terug op de een beperkt aantal kleine lokale bibliotheekjes die er nog zijn. Tevens valt de bijdrage van de bibliotheek aan het OKE/VVE-beleid weg, dit betreft leesondersteuning aan de onderbouw van het primair onderwijs. Alternatieven lijken niet voorhanden. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Reduceren subsidie van de peuterspeelzalen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
34	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Reduceren subsidie van de peuterspeelzalen**	**35.000**

Dit betreft een verdere bezuiniging op de subsidiëring van de peuterspeelzalen. In een eerder spoor (2) is afgerond € 50.000 bezuinigd. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Verlagen van het kwaliteitsniveau Onderwijsachterstandenbeleid

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
35	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Verlagen van het kwaliteitsniveau Onderwijsachterstandenbeleid**	**37.400**

Het betreft de kosten voor Wet OKE en voor- en vroegschoolse educatie. Om hieraan uitvoering te geven zijn diverse kwaliteitsniveaus benoemd, wanneer de gemeente voor de minimale variant kiest, valt dit bedrag vrij. Het minimumkwaliteitsniveau blijft gewaarborgd. De scholen hebben geen alternatieven voorhanden; het onderwijsveld en de peuterspeelzalen hebben geen financiële ruimte om dit zelf te compenseren. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Het verminderen van de uitbestede werkzaamheden jongerencoach

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
36	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Het verminderen van de uitbestede werkzaamheden jongerencoach**	**12.500**

Het betreft het budget voor crisisinterventies bij jongeren met verslavings- en huisvestingsproblematiek door de Stichting Ontmoeting. De ervaring van de jaren 2012 en 2013 wijst uit dat het budget ruimer is dan nodig voor het aantal interventies. Verlaging met dit bedrag is reëel, met het beperkte risico dat op enige moment een beperkte overschrijding moet worden toegestaan. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Efficiëntieslag inkoop Jeugd- en jongerenwerk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
37	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Efficiëntieslag inkoop Jeugd- en jongerenwerk**	**25.000**

Het betreft de inkoop van regulier jongerenwerk, met name ambulant. Door niet langer het jongerenwerk verspreid over enkele aanbieders in te kopen maar te concentreren kan efficiencywinst worden geboekt. Daarbij kan de subsidie aan enkele kerken worden gestopt voor jeugdwerk dat toch wel bekostigd wordt en niet gerelateerd is aan gemeentelijke doelen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Openbare gezondheidszorg – waarderingssubsidie

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
38	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Openbare gezondheidszorg – waarderingssubsidie**	**22.000**

Dit betreft de nog geraamde maar reeds niet meer verleende subsidie aan stichting de Boei. Deze bezuiniging is reeds in de begroting 2014 verwerkt.

Het verminderen van de subsidie voor jongerenwerk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
39	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Het verminderen van de subsidie voor jongerenwerk**	**50.000**

Dit voorstel betreft de bekostiging van een veelheid aan activiteiten onder de noemer preventief jeugdbeleid, van opvoedingsondersteuning tot laagdrempelige (niet-geïndiceerde) vormen van individuele zorg. Als deze middelen afnemen zal dit de druk vergroten op de geïndiceerde zorg. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Het verminderen van de subsidie voor ouderenwerk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
40	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Het verminderen van de subsidie voor ouderenwerk**	**50.000**

Dit betreft de bekostiging van een veelheid aan activiteiten voor senioren en ouderen, van sooswerk en 'meer bewegen voor ouderen' tot het ouderenspreekuur en het signalerend huisbezoek. Als deze middelen afnemen zal dit de druk vergroten op de individuele voorzieningen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Het verminderen van de subsidie voor overig sociaal cultureel werk

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
41	**Autonome taken**	**Jong en oud**	**Het verminderen van de subsidie voor overig sociaal cultureel werk**	**50.000**

Dit voorstel betreft de kosten van overig welzijnswerk. Deze post is een belangrijke pijler in de ambitie op het sociaal domein om meer zelfredzaamheid en burgerkracht te genereren. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2016.

Post onvoorzien op de begroting reduceren naar € 1 per inwoner

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
42	**Autonome taken**	**Organisatie en financieel**	**Post onvoorzien op de begroting reduceren naar € 1 per inwoner**	**100.000**

Het bepalen van de omvang van deze begrotingspost is vrij. Wel toetst de provincie deze post in relatie met het weerstandsvermogen. Deze bezuiniging kan geboekt worden met ingang van 2014.

Mate van kostendekkendheid begrafenisrechten verhogen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
43	**Autonome taken**	**Organisatie en financieel**	**Mate van kostendekkendheid begrafenisrechten verhogen**	**120.000**

De raad wordt voorgesteld om de tarieven voor begrafenisrechten met ingang van 1 januari 2014 te verhogen en meer kostendekkend te maken. Dat betekent dat, als de raad instemt met deze aanpassing, vanaf 1 januari 2014 per jaar een bedrag aan € 120.000 aan extra inkomsten wordt gegenereerd. Deze meeropbrengst kan geboekt worden met ingang van 2014.

6. Spoor 3 knop bedrijfsvoering

In de hoofdstuk treft u de voorstellen met bezuinigingsmaatregelen die vallen onder de Knop bedrijfsvoering. De maatregelen die worden voorgesteld met betrekking tot de 'knop' van de bedrijfsvoering, als onderdeel van spoor 3, zijn onder te verdelen in een vijftal categorieën. Dit zijn:

- Ideeën vanuit de organisatie ter grootte van € 167.000
- Bijstellingen in de lopende begroting 2013 ter grootte van € 281.000
- Overige voorstellen vanuit de afdelingen ter grootte van € 385.000
- Resultaten vanuit de workshops ter grootte van € 1.021.500
- Georganiseerd overleg (GO), Ondernemingsraad (OR) en P&O gerelateerde zaken ter grootte van € 1.556.500

Deze worden hierna afzonderlijk toegelicht. Het totaal van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen onder de knop bedrijfsvoering bedraagt **€ 3.411.000**.

Ideeën vanuit de organisatie

Verlenging afschrijvingstermijn aanbouw gemeentehuis

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
44	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Verlenging afschrijvingstermijn aanbouw gemeentehuis**	**150.000**
De aanbouw van het gemeentehuis is semipermanent en de levensduur van het gebouw is gegarandeerd op 20 jaar. De afschrijvingstermijn van de aanbouw kan hierop worden afgestemd. Deze bezuiniging kan met ingang van 2014 worden ingeboekt.				

Het beperken van lunches organisatie

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
45	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Het beperken van lunches organisatie**	**10.000**
De huidige praktijk laat een ontwikkeling in de kosten van lunches zien waarop bijsturing mogelijk is. Voorgesteld wordt om een hogere drempel te leggen op het afnemen van lunches (alleen na toestemming leidinggevende) en een richtlijn te hanteren waarbij bijeenkomsten vóór de gebruikelijke lunchtijd zijn afgerond of na de gebruikelijke lunchtijd beginnen (voor 12.00 uur en na 13.00 uur). Hiermee kan een besparing op de kosten van lunches worden gerealiseerd. Deze bezuiniging kan met ingang van 2014 worden ingeboekt.				

Beëindigen contract beplanting kantoor met ingang van 2017

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
46	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Beëindigen contract beplanting kantoor met ingang van 2017**	**7.000**
De planten in het kantoorgebouw zijn eigendom van de gemeente. Voor het onderhoud is een bestaand contract aangepast gecontinueerd om daarmee het risico van onoordeelkundig groenonderhoud te beperken. Het is geen verplichting en er kan een risico genomen worden op uitval van planten. Deze bezuiniging kan met ingang van 2017 worden ingeboekt.				

Bijstellingen in de lopende begroting 2013

Vermindering bedrijfsvoeringskosten

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
47	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Vermindering bedrijfsvoeringskosten**	**55.000**
De vermindering van de bedrijfsvoeringskosten van WSW betreffen diverse kosten, zoals opleidingskosten, werkkleding, energie en verzekeringen. Hier zit ook een bedrag in dat wordt bezuinigd bij Webego B.V. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Onderhoudspost WSW

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
48	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Onderhoudspost WSW**	**15.000**
De onderhoudskosten betreffen kosten aan het gebouw aan de Pascal en de installaties. Dit voorstel moet nog nader uitgewerkt worden. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Werkzaamheden aan wegen in eigen beheer uitvoeren

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
49	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Werkzaamheden aan wegen in eigen beheer uitvoeren**	**48.000**
Uitbestede werkzaamheden aan wegen in eigen beheer gaan uitvoeren. Dit is mogelijk omdat SW-personeel van Webego is ondergebracht bij de buitendiensten. Verder wordt er door de districten efficiënter gewerkt door districtgrens-overschrijdende inzet van mensen en materieel. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Werkzaamheden aan begraafplaatsen in eigen beheer uitvoeren en versobering begraafplaatsen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
50	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Werkzaamheden aan begraafplaatsen in eigen beheer uitvoeren en versobering begraafplaatsen**	**16.000**
Het onderhoud aan beplantingen op de begraafplaatsen kan worden versoberd. Bovendien kan van het verder nu nog uitbestede grafdelven meer in eigen beheer worden uitgevoerd door districtgrens-overschrijdende inzet van mensen en materieel. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Correctie spoor 2 - Jeugdgezondheidszorg- niet in eigen beheer

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
51	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Correctie spoor 2 - Jeugdgezondheidszorg- niet in eigen beheer**	**-62.000**
Dit voorstel betreft correctie van in spoor 2 foutief opgevoerde besparing inzake CJG/gosa-regisseur. Deze correctie is reeds in de begroting verwerkt.				

Het doorvoeren van een aanpassing in het beleid van Wmo - HbH (minder aanvragen = minder advies)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
52	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Het doorvoeren van een aanpassing in het beleid van Wmo - HbH (minder aanvragen = minder advies)**	**30.000**
Het betreft de vermindering van kosten voor het inschakelen van externe adviseurs bij de indicatiestelling hulp bij het huishouden. Door toenemende kennis van de eigen consulenten kan in steeds meer gevallen een valide indicatie worden opgesteld zonder de inbreng van externe deskundigheid, hetgeen een besparing oplevert Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Het bijstelling van het budget voor communicatie

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
53	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Het bijstelling van het budget voor communicatie**	**56.000**
Door meer gebruik te maken van online communicatiemiddelen en sociale media kunnen schriftelijke publicaties worden verminderd. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Wervingskosten van personeel

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
54	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Wervingskosten van personeel**	**9.000**
Door meer gebruik te maken van (gratis) online mediadiensten en sociale media kunnen publicatiekosten worden verminderd. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Bijstellingen van diverse facilitaire posten

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
55	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Bijstellingen van diverse facilitaire posten**	**41.000**
Voortschrijdend inzicht over de besteding van het budget laat bijstelling toe zonder ingrijpende consequenties. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Huur kopieermachines

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
56	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Huur kopieermachines**	**48.000**
Voortschrijdend inzicht over de besteding van het budget laat bijstelling in het budget voor de huur van kopieermachines toe zonder ingrijpende consequenties. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Reduceren abonnementen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
57	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Reduceren abonnementen**	**25.000**
Voortschrijdend inzicht over de besteding van het budget laat bijstelling in het budget voor abonnementen toe zonder ingrijpende consequenties. Deze bezuiniging is reeds in de begroting verwerkt.				

Overige voorstellen vanuit de afdelingen

Afdelingshoofd KCC parttime

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
58	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Afdelingshoofd KCC parttime**	**40.000**

Het afdelingshoofd KCC is van 1 oktober 2013 tot 1 januari 2015 gedetacheerd als gemeentesecretaris in de gemeente Nederlek. Gedurende deze periode zijn er door de gemeente Goeree-Overflakkee geen loonkosten verschuldigd. Daarnaast wordt in 2013 van de gemeente Nederlek over genoemde periode nog een fee ontvangen van € 30.000. Het incidentele voordeel in 2014 is al verwerkt in de programmabegroting en maakt dus onderdeel uit van het begrotingsresultaat.
Op 1 januari 2015 keert het afdelingshoofd terug naar de gemeente Goeree-Overflakkee voor drie dagen per week. Dit betekent dat op dat moment een besparing op salariskosten kan worden gerealiseerd van € 40.000 structureel. Deze besparing wordt ingeboekt vanaf 2015.

Versoberen contract cateringleverancier

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
59	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Versoberen contract cateringleverancier**	**40.000**

Na een aanbesteding is richting de start van de nieuwe organisatie weloverwogen gekozen voor een vorm van professionele catering. De organisatie heeft met de herindeling een bepaalde schaal bereikt, waar een dergelijke voorziening als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Het contract met de huidige leverancier is voor twee jaar afgesloten (2013-2014). Catering is geen wettelijke verplichting en zou kunnen worden versoberd. Deze bezuiniging kan ingeboekt worden per 2015.

Budget onderhoud voormalige gemeentehuizen reduceren

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
60	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Budget onderhoud voormalige gemeentehuizen reduceren**	**130.000**

Met verlaging van het budget onderhoud van de voormalige gemeentehuizen is sprake van minimalistisch incidenten onderhoud. Vanuit het project “vastgoed en accommodatiebeleid” zullen de gebouwen “verkoopgereed” moeten worden gemaakt. In 2014 kan € 75.000 worden bespaard, in 2015 is dit € 100.000 en in 2016 bedraagt de bezuiniging € 130.000.

Besparing door verlenging afschrijving ICT van vier naar vijf jaar

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
61	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Besparing door verlenging afschrijving ICT van vier naar vijf jaar**	**175.000**

Verlengen van de afschrijftermijn van ICT van vier naar vijf jaar kan betekenen dat de onderhoudscontracten op de software met een jaar moeten worden verlengd. De tarieven van verlengd onderhoud liggen vaak boven het contractueel afgesloten tarief. Aan het eind van de contractperiode is al sprake van oriëntatie op verlengd gebruik, technologische en inhoudelijke vernieuwing, complete vervanging of andere invullingen (samenwerking, outsourcen).
Kanttekening:
1. Voor MS Office is een driejarige SA-overeenkomst afgesloten. Uitstel van verlenging is geen optie. Verlenging vindt plaats in de loop van 2015. Kostenraming: € 75.000.
2. Overeenkomst onderhoud hardware is gebaseerd op 4 jaar. Daarna neemt het risico op storingen / noodzakelijke vervanging van onderdelen sterk toe. Verlenging van het onderhoud voor het vijfde jaar leidt tot een substantiële kostenstijging. Extra lasten voor het 5e jaar (medio 2016 – medio 2017) bedragen bij benadering: € 35.000.
3. Verlenging onderhoud software is een realistische mogelijkheid. De intentie is om na vijf jaar jaarlijks max. 25% te vervangen.

Resultaten vanuit de workshops: doorlichting van processen en kansrijke dossiers

Op initiatief van het afdelingsmanagement heeft in de zomer- en vroege herfstperiode een intensief proces plaatsgevonden waarbij er via workshops een doorlichting is gemaakt van een aantal door het management aangedragen werkprocessen en kansrijke dossiers in termen van bezuinigingspotentieel. Dit heeft geleid tot een stevige set aan maatregelen, die hierna worden toegelicht. De aard van dit overzicht is dat het mogelijkheden zijn die deels vanuit de verantwoordelijkheid van het college kunnen worden doorgevoerd in de bedrijfsvoering. Maar er zitten ook besparingsmogelijkheden tussen die nog om een afzonderlijk besluit van de gemeenteraad vragen. Daar waar dit speelt zal dit met een (*) worden aangegeven en zal dus nog een voorstel aan de raad voorgelegd worden met het oog op de maatschappelijke effecten en impact.

Efficiencymogelijkheden afdeling Advies

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
62	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Efficiencymogelijkheden afdeling Advies**	**198.500**

De vier teams van de afdeling (P&O, Financiën, Juridische Zaken en Communicatie) zijn afzonderlijk doorgelicht. De analyse leidt tot een pakket aan mogelijkheden waarbij gebruik wordt gemaakt van natuurlijk verloop in de formatie, er slimme combinaties van functies worden gemaakt – ook met andere afdelingen – waardoor er een reductiemogelijkheid organisatiebreed ontstaat, de efficiency van de werkorganisatie verder wordt verbeterd en waarbij tot slot met een extra kritisch oog naar besparingsmogelijkheden in de directe kosten is gekeken. Met ingang van 2015 kan € 27.500 worden bespaart. Met ingang van 2016 is dit € 198.500.

Efficiencymogelijkheden afdeling Bedrijfsondersteuning

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
63	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Efficiencymogelijkheden afdeling Bedrijfsondersteuning**	**486.000**

Voor de analyse is gekeken naar de personeelsopbouw qua leeftijd en samenstelling en is vanuit potentieel natuurlijk verloop de vraag gesteld of bij daadwerkelijk verloop sprake kan zijn van achterwege laten van vervanging.
De redenering is gevolgd dat met het “inregelen” van processen in de nog tamelijk “jonge” organisatie van de gemeente Goeree-Overflakkee en het slim investeren in I&A-toepassingen, natuurlijk verloop kan worden opgevangen. Daarmee kunnen naar verwachting andere maatregelen worden uitgesteld of voorkomen. Verder wordt georiënteerd op mogelijkheden van samenwerking met andere gemeenten of andere organisaties. In 2014 kan een bezuiniging van € 180.000 worden behaald. In 2015 bedraagt de bezuiniging € 408.000 en vanaf 2016 is dat € 486.000.

Claimprocessen Sociale Zaken

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
64	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Claimprocessen Sociale Zaken**	**150.000**

Het vergaren van de benodigde info wordt beter (digitaal) georganiseerd en het gebruik van e-formulieren wordt ingevoerd. Door het gebruik maken van e-formulieren, die gekoppeld zijn aan het Digitaal Klant Dossier en basisadministraties, kan een groot deel van de benodigde gegevens vooraf in de aanvraag opgenomen worden. Dit levert tijdwinst op voor de behandelend ambtenaar en gemak voor de aanvrager, die immers alleen de gegevens nog maar behoeft te controleren, in plaats van invoeren.
Hiermee wordt door aanpassing van de bedrijfsvoering de extra *workload* van de decentralisaties opgevangen binnen de huidige bedrijfsvoering, is de extra rijksuitkering voor de uitvoeringskosten een financieel voordeel. Deze bezuiniging kan worden ingeboekt vanaf 2015.

Takenpakket RO

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
65	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Takenpakket RO**	**107.000**

Één fte juridisch medewerker RO valt naar verwachting uiterlijk 1/1/2014 door interne verschuivingen vrij en wordt niet ingevuld (herverdeling taken). Daardoor vindt een besparing van zo'n € 55.000 structureel plaats. In de leeftijdsopbouw van het team valt op dat een viertal medewerkers op 31 december 2016 de leeftijd van 62 jaar is gepasseerd. Anticiperend op generiek P&O beleid op dit vlak (mobiliteit, seniorenbeleid), kan ten minste één fte vervallen, hetgeen dan een besparing oplevert van € 52.000.

Proces huwelijksvoltrekkingen (*)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
66	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Proces huwelijksvoltrekkingen (*)**	**40.000**

De leges die in de huidige situatie worden geheven voor het voltrekken van huwelijken zijn niet kostendekkend. Er is een berekening gemaakt van wat de tarieven zouden moeten zijn vanuit een oogpunt van volledige kostendekkendheid. Dit leidt tot een meeropbrengst van € 40.000 per jaar met ingang van 2016. Onderzocht zal worden of de verhoging gefaseerd eerder doorgevoerd kan worden. Gelet op de impact van de maatregelen wordt een apart raadsvoorstel voorgelegd in het kader van de tarieven die de gemeente heft op grond van de legesverordening. De bezuiniging klan worden ingeboekt vanaf 2016.

Terugdringen wagenpark en hulpmiddelen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
67	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Terugdringen wagenpark en hulpmiddelen**	**0**

De uitgevoerde analyse toont aan dat er sprake is van een behoorlijk teruggang in het wagenpark enerzijds, maar dat er anderzijds ook nog sprake is van een incomplete budgettering van noodzakelijke vervangingsinvesteringen. Deze incompleetheid 'snoept' het voordeel op waardoor er per saldo geen besparingsmogelijkheid ontstaat. Vooralsnog zijn de volgende voertuigen opgegeven als bezuiniging: twee vrachtauto's, een veegwagen en zes auto's, totaal negen voertuigen.

Onderhoud sportvelden (*)

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
68	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Onderhoud sportvelden (*)**	**40.000**

Uitgewerkt is wat het voordeel is bij het verder harmoniseren van het onderhoud van de sportvelden naar één uniforme methodiek binnen de huidige situatie. Harmonisatie van de werkzaamheden levert met ingang van 2016 een structurele bezuiniging op van € 40.000. Voor 2014 en 2015 is een besparing mogelijk van € 25.000 op het onderhoud van de sportvelden. Daarnaast is een analyse gemaakt van de financiële effecten bij het overdragen van het onderhoud aan de verenigingen inclusief het wegwerken van eventueel achterstallig onderhoud. Dit is de methodiek zoals deze in de voormalige gemeente Dirksland is toegepast. Het is op basis van de huidige informatie nog niet mogelijk om tot een goed onderbouwde financiële analyse te komen. Na verdere uitwerking volgt een definitief voorstel. Vooralsnog wordt derhalve ingezet op harmonisatie voor wat betreft het besparingspotentieel. Dit wordt indien mogelijk verder aangepast na het uitvoeren van de studie naar de gemeentebrede toepassing van de methodiek in de voormalige gemeente Dirksland.

Binnen de knop bedrijfsvoering laat het onderdeel van de workshops de volgende besparingen zien:

- **Totaal vanaf 2014: € 260.000**
- **Totaal vanaf 2015: € 665.500**
- **Totaal vanaf 2016: € 1.021.500**

Bij dit alles dient helder te zijn dat dit een actie is die in het kader van het bezuinigingsproces een extra accent heeft gekregen door het in de tijd naar voren te halen. Er is sprake van een selectie van processen en kansrijke dossiers, waarmee nog niet de hele organisatie is doorgelicht. Dit krijgt dan ook een ‘natuurlijk’ vervolg via de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Het financiële resultaat van dit onderdeel is dan ook een eerste bijdrage, die onder de noemer van de organisatieontwikkeling in de komende periode een vervolg zal krijgen. Bij die doorontwikkeling gaat het om de vraag wat de aard en rol van de organisatie in de toekomst moet zijn en wat dit betekent voor inrichting en formatieopbouw. Maar ook om afwegingen op het gebied van samenwerking met andere overheden en partners. En vanzelfsprekend wordt er met een blijvend kritisch oog gekeken naar de efficiency van de werkprocessen via de principes van LEAN-management: geen activiteiten zonder aantoonbare toegevoegde waarde.

Georganiseerd Overleg (GO), Ondernemingsraad (OR) en P&O gerelateerde zaken

In een constructieve sfeer hebben het college en de WOR-bestuurder in de afgelopen periode overleg gevoerd met het GO en de OR om te komen tot een akkoord op een aantal terreinen. Een akkoord dat de balans vindt tussen de ruimte

die nodig is voor de doorontwikkeling van de organisatie enerzijds en de noodzakelijke armslag in het kader van de financiële situatie van de gemeente anderzijds. Ten tijde van het schrijven van dit plan is het overleg met genoemde medezeggenschapsorganen afgerond. De beide medezeggenschapsorganen hebben aangegeven dat zij zich kunnen vinden in de twee seniorenmaatregelen, voorstellen 69 en 70. Deze bieden volgens hen voldoende ruimte om de bezuinigingsdoelstelling te halen. Verder hebben zij aangegeven dat zij zich kunnen voorstellen dat het college de bezuinigingsvoorstellen ten aanzien van het niet invullen van vrijgekomen vacatures doet. Vervolgens zal het Georganiseerd overleg en ondernemingsraad een leden- en personeelsraadpleging houden op 22 oktober aanstaande. Wij zullen u hierover zo spoedig mogelijk informeren. Die taakstelling bestaat eruit dat er tot 2016 een aantal besluiten wordt genomen die ook in financiële zin een bijdrage leveren aan de bezuinigingstaakstelling voor de bedrijfsvoering. De maatregelen laten de volgende financiële besparings-mogelijkheden zien:

stimuleren deeltijdarbeid 55+

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
69	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**stimuleren deeltijdarbeid 55+**	**290.000**
Seniorenbeleid/stimuleren deeltijdarbeid 55+ leeftijd: in theorie € 800.000, realistisch is het om uit te gaan van maximaal 40%, dat wil zeggen € 200.000. Voor 2014 is dit € 80.000, 2015 € 160.000, 2016 € 290.000 en 2017 € 320.000.				

Verlenging van de 62-jarigen maatregel

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
70	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Verlenging van de 62-jarigen maatregel**	**847.500**
Verlenging van de 62-jarigen maatregel: Deze maatregel levert een besparingspotentieel op van € 864.384 in 2014 tot € 2.931.269 in 2017 wanneer alle 54 medewerkers hier gebruik van zullen maken. Hiervoor dient dan wel een voorziening te worden opgenomen. Van dit besparingspotentieel is voor 2016 een bedrag van ongeveer *€ 208.000* zeker omdat op deze datum vier medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Het resterende besparingspotentieel voor 2016 bedraagt dan nog € 1.610.580 waarbij er sprake is van een regeling op basis van vrijwilligheid. Op dit bedrag wordt de besparing uit het dossier van BO in mindering gebracht omdat hier al rekening wordt gehouden met een reductie van 5,4 fte uit deze groep medewerkers. Dit geldt ook voor het team RO, waar gerekend wordt met 1 fte die gebruik kan maken van deze regeling. In totaal een bedrag van € 332.000. Op het niveau van de totale organisatie zal niet iedereen deelnemen en daarom is het realistisch om uit te gaan van 50% deelname. Tegen een gemiddelde loonsom van € 52.000 betreft dit een potentieel van maximaal *€ 639.500*.				

Deze financiële effecten, met een totaal van € 1.137.500, worden nu in dit voorstel uitgelicht, maar benadrukt wordt dat in de notitie nadrukkelijk de verbinding wordt gezocht en gevonden tussen de eerder aangegeven balans tussen organisatieontwikkeling en het bezuinigingsproces.

Aanvullend aan het maatregelenpakket zoals dat is besproken met het GO is er ook nog op andere gebied een bijdrage geleverd op het gebied van Personeel en Organisatie. Dit betreft:

Niet invullen vrijgekomen vacatures

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
71	**Bedrijfsvoering**	**Organisatie en financieel**	**Niet invullen vrijgekomen vacatures**	**419.000**
De bezuinigingstaakstelling kent als startsituatie een formatie van 369 fte, dit aantal is ook meerjarig doorgerekend. Nadien zijn inmiddels maatregelen genomen om een aantal vrijgekomen vacatures niet meer in te vullen, terwijl ze nog wel in de kosten zitten. Dit betreft acht formatieplaatsen en de niet invulling ervan levert met ingang van 2014 een besparing op van € 416.000. Verder nog een besparing wegens vrijval aan wachtgeld met ingang van 2014 € 3.000.				

Samen met de maatregelen uit het GO/OR betekent dit derhalve een besparingspotentieel van € 1.556.500. De realiteit gebiedt om hierbij te bedenken dat de genoemde maatregelen een vrijwillig karakter kent. Om die reden zijn voorzichtige en (meer) realistische financiële aannames gemaakt. Het uiteindelijke financiële effect zal in de praktijk blijken.

Bedrijfsvoering samengevat

Dit alles leidt tot totaalbeeld van de bezuinigingsmaatregelen in de bedrijfsvoering in financiële zin in 2016 volgens Tabel 4:

Tabel 4: Totaal bezuinigingsmaatregelen bedrijfsvoering

Onderdeel	Resultaat
1. Ideeën vanuit de organisatie	€ 167.000
2. Bijstellingen in de lopende begroting 2013	€ 281.000
3. Overige voorstellen vanuit de afdelingen	€ 385.000
4. Resultaten vanuit de workshops: doorlichting van processen en kansrijke dossiers	€ 1.021.500
5. GO en P&O gerelateerde zaken	€ 1.556.500
Totaal	**€ 3.411.000**

In het totale bezuinigingsproces komt de bijdrage uit de bedrijfsvoering uit op € 5.574.000. In Tabel 5 is dit weergegeven.

Tabel 5: Herkomst bezuinigingen bedrijfsvoering

Onderdeel	Resultaat
1. Quick wins	€ 1.273.000
2. Spoor 2	€ 383.000
3. Spoor 3	€ 3.411.000
4. Vrijval vacatureruimte hoofdstuk 3	€ 507.000
Totaal	**€ 5.574.000**

7. Spoor 3 knop belastingen

In dit hoofdstuk treft u de voorstellen met bezuinigingsmaatregelen die vallen onder de Knop belastingen. Deze maatregelen beperken zich vooralsnog tot een trendmatige verhoging van de belastingen en een voorstel tot het verhogen van de toeristenbelasting. Het totaal van de voorgestelde verhogingen onder de knop belastingen bedraagt **€ 423.000**.

Trendmatige verhoging belastingen in de Kadernota

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
72	**Belastingen**	**Organisatie en financieel**	**Trendmatige verhoging belastingen in de Kadernota**	**173.000**
In de conceptmeerjarenbegroting 2014 tot en met 2016 is rekening gehouden met het toepassen van een inflatiecorrectie op de belastingen van 1,75%. De meeropbrengst wordt met ingang van 2014 ingeboekt.				

Toeristenbelasting verhogen

nummer	knop	thema	titel	bezuiniging
73	**Belastingen**	**Organisatie en financieel**	**Toeristenbelasting verhogen**	**250.000**
Het verhogen van de toeristenbelasting leidt tot opbrengsten die kunnen worden ingezet om bepaalde recreatievoorzieningen in stand te houden, voorzieningen die anders niet kunnen worden gehandhaafd. De verhoogde toeristenbelasting hangt samen met de diverse kosten die moeten worden gemaakt voor het onderhoud van het strand. Deze meeropbrengst kan met ingang van 2016 worden ingeboekt.				

Gemeente Goeree-Overflakkee
Koningin Julianaweg 45
3241 XB Middelharnis
Postbus 1
3240 AA Middelharnis
T. 14 0187
info@goeree-overflakkee.nl
www.goeree-overflakkee.nl